

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

ПРОГРАМА

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО”**

**для студентів 5 курсу
вечірньої та заочної форми навчання**

Харків-2015

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО»

(галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»
напрямок підготовки 6.030401 «Правознавство»)

*Затверджено вченою радою університету
(протокол № _____ від _____._____.20____ р.)*

**Харків
2015**

Програма навчальної дисципліни «Інвестиційне право» / уклад.: Задихайло Д.В., Битяк О.Ю., Давидюк О.М., – Х.: Нац. юрид. університет України, 2015. – _____ с.

**Укладачі: Д.В. Задихайло,
О.Ю.Битяк,
О.М. Давидюк**

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою університету
(протокол № _____ від _____ . ____ .2015 р.)*

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інвестиційне право» є важливою складовою господарсько-правової освіти студентів вищих навчальних закладів та набуває особливого значення в професійній орієнтації та спеціалізації, а в подальшому і професійній адаптації.

В результаті вивчення дисципліни «Інвестиційне право» студенти **повинні знати:**

- головні засади, форми, методи та засоби здійснення інвестиційної діяльності.
- загальні положення щодо організації інвестиційної діяльності в сфері господарювання
- засоби та механізми державного регулювання інвестиційної діяльності.

Оволодіти навичками здійснення інвестиційної діяльності, як багатопланової діяльності, що охоплює всі напрями господарської діяльності, безпосередньо пов'язана із створенням та збереженням майнової бази господарювання, використанням найманої праці, вирішенням питань соціально-економічного, науково-технічного, культурного забезпечення суб'єкта господарювання, і яка спрямована на забезпечення потреб суб'єктів господарювання у залученні інвестицій.

Вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових приписів, що безпосередньо використовуються при здійсненні інвестиційної діяльності, правових засобах забезпечення реалізації прав інвесторів, реципієнтів інвестицій, посередників у сфері здійснення інвестиційної діяльності і т.п. Уміти правильно тлумачити положення чинного законодавства України, що використовуються в ході здійснення інвестиційної діяльності.

ЗМІСТ

Тема 1. ПОНЯТТЯ, ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА ТА ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРАВА

Поняття і предмет інвестиційного права. Методи інвестиційного права (владних приписів, автономних рішень, координації та узгодження, рекомендацій). Функції та принципи інвестиційного права. Система інвестиційного права. Поняття та система інвестиційного законодавства. Місце інвестиційного права в системі господарського права України.

Тема 2. СКЛАД ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН. ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПРАВОВИЙ ЗМІСТ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ВІДНОСИН

Поняття інвестиційної діяльності в економічному та правовому аспекті. Види та форми інвестиційної діяльності. Інвестиційні правовідносини. Склад інвестиційних правовідносин. Види інвестиційних правовідносин, залежно від підстав виникнення, стадій реалізації інвестицій, сфери реалізації інвестицій. Поняття, ознаки та класифікація інвестицій в залежності від видів цінностей, що становлять їх основу, від джерел інвестування, способу ведення господарської діяльності, від характеру участі інвестора в інвестиційній діяльності і т. д. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Об'єкти інвестиційної діяльності. Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Правові основи виникнення та припинення інвестиційної діяльності.

Тема 3. ДЕРЖАВНА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Об'єктивні підстави, напрями та завдання правової інвестиційної політики держави. Господарсько-правові форми реалізації правової інвестиційної політики держави. Форми та напрями державного регулювання інвестування. Загальні та спеціальні засоби державного регулювання інвестиційної діяльності. Органи що

реалізують інвестиційну політику держави. Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності. Класифікація заходів стимулювання інвестиційної діяльності. Особливості персонального стимулювання залучення інвестицій в межах договору державно-приватного партнерства.

Тема 4. КОРПОРАТИВНА ФОРМА ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, форми та види корпоративного інвестування. Основні засади використання корпоративного інвестування. Особливості використання окремих форм корпоративного інвестування: підприємство, господарське товариство, кооператив, відокремлений підрозділ господарської організації, господарське об'єднання, холдингова група. Способи корпоративного та внутрішньо-управлінського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання створених чи задіяних у процесі корпоративного інвестування. Відмінності в інвестуванні до статутних (складених) капталів господарських товариств і статутного капіталу підприємств, кооперативів, господарських об'єднань, а також в інвестуванні до цілісного майнового комплексу вже створеного суб'єкта господарювання.

Тема 5. ДОГОВІРНА ФОРМА ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, ознаки договорів в інвестиційній діяльності. Класифікації договорів в інвестиційній діяльності. Функції інвестиційних договорів. Зміст та форма інвестиційного договору. Класифікація істотних умов інвестиційного договору. Забезпечення належного виконання інвестиційного договору. Порядок укладання інвестиційного договору. Особливості укладання інвестиційного договору на основі типового примірної договору та договору приєднання. Договір інвестиційного характеру, його відмінність від інвестиційного договору. Зміст та форма договору інвестиційного характеру. Класифікація істотних умов договору інвестиційного характеру. Порядок укладання договору інвестиційного характеру. Лізинг, концесія та комерційна концесія (франчайзинг) як особливі договірні форми інвестування, особливості, загальна правова характеристика.

Правові особливості інвестування в капітальне будівництво. Особливості інвестування в межах договору державно-приватного партнерства.

Тема 6. ІННОВАЦІЙНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття та форми інноваційного інвестування. Правове забезпечення відносин інноваційного інвестування. Інноваційні правовідносини. Інновації, їх правовий статус та форми реалізації. Інноваційний продукт, інноваційна продукція. Поняття та загальна характеристика інноваційного проекту. Договори інноваційного характеру. Перелік істотних умов договорів інноваційного характеру. Стимулювання інноваційного інвестування. Комерційна концесія (франчайзинг) як особлива форма інноваційного інвестування.

Тема 7. ІНОЗЕМНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Джерела правового регулювання іноземного інвестування. Періодизація законодавства у сфері іноземного інвестування за обсягом спеціальних державних гарантій, що надавались іноземним інвесторам. Поняття та ознаки іноземного інвестування. Поняття і види і класифікація іноземних інвестицій. Об'єкти та суб'єкти іноземного інвестування. Правовий статус іноземного інвестора. Форми здійснення іноземних інвестицій: корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми іноземного підприємства. Правовий статус та особливості організаційно-правової форми підприємства з іноземними інвестиціями. Спеціальні державні гарантії іноземним інвесторам на території України. Порядок інвестування громадянами України за кордоном. Форми та засоби валютного контролю в ході інвестування громадянами України за кордоном. Порядок та підстави видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на здійснення іноземного інвестування громадянами України за кордон.

Тема 8. СПІЛЬНЕ ІНВЕСТУВАННЯ

Поняття, види та форми спільного інвестування. Нормативно-правове забезпечення спільного інвестування. Класифікація інститутів спільного інвестування. Корпоративний інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління, специфіка діяльності. Пайовий інвестиційний фонд: правова форма, специфіка управління та діяльності. Компанії із управління активами, порядок створення, функціонування та ліквідації. Установи недержавного пенсійного страхування. Фінансово-кредитні механізми та іпотечне кредитування. Спеціальні вимоги щодо створення спеціальних інститутів спільного інвестування.

Тема 9. СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття і загальна характеристика спеціальних режимів господарювання в окремих галузях національної економіки. Зміст спеціальних правових режимів в окремих галузях національної економіки. Особливості організаційно-господарського забезпечення діяльності в галузях та сферах, в яких встановлено спеціальний режим господарювання. Поняття вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, їх правова характеристика. Особливості господарсько-правового регулювання спеціальних вільних економічних зон. Відмінність спеціальних режимів інвестиційної діяльності від особливих режимів здійснення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях України.

Тема 10. ІНВЕСТИЦІЙНІ СПОРИ

Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів – механізм гармонізації міжнародного і національного права. Двосторонній договірний механізм вирішення інвестиційних спорів.

Література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.М. Вінник. – [2-ге вид., змін. та доп.]. – К.: Правова єдність, 2009. – 766 с.
2. Вінник О.М. Інвестиційне право: навч. посіб. / О.М. Вінник. - [2-е вид., перероб. та доп.]. – К.: Правова єдність, 2009. – 616 с.
3. Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: кол. моногр. / за наук. ред. Д.В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 520 с.
4. Господарське право: підруч. / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг.ред. Д.В. Задихайло. – Х.: Право, 2012. – 696 с.
5. Господарське право: підруч. / О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; за ред. О.П. Подцерковного. – Х.: Одиссей, 2010. – 640 с.
6. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право. Підручник. – Видавництво «Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив» 2011. – 192 с.
7. Задихайло Д.В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: моногр. / Д.В. Задихайло. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с.
8. Задыхайло Д.В. Инвестиционное право Украины: сборник нормативно-правовых актов / Д.В. Задыхайло. – Х.: Эспада, 2002. – 752 с.
9. Задихайло Д.В. Основи господарського права України: навч. посіб. / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков. – Х.: Юрайт, 2012. – 328 с.
10. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання: кол. моногр. / за наук. ред. Д.В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 416 с.
11. Інноваційне інвестування в Україні: проблеми правового забезпечення: кол. моногр. / за наук. ред. Д.В. Задихайла. – Х.: Юрайт, 2013. – 536 с.
12. Мамутов В.К. Экономика и право: сб. науч. тр. / В.К. Мамутов. – К.: Юринком Интер, 2003. – 544 с.
13. Олефір А.О. Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти: моногр. / А.О. Олефір. – Х.: Юрайт, 2012. – 456 с.
14. Пашков В.М. Проблеми правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я (господарсько-правовий контекст) / В.М. Пашков. – К.: МОРІОН, 2009. – 448 с.
15. Смітюх А.В. Правові основи інвестиційної діяльності: навч. посіб. / А.В. Смітюх. – К.: Істина, 2013. – 420 с.
16. Шишка Р.Б. Инвестиционное право Украины: учеб. пособ. / Р.Б. Шишка. – Х.: Эспада, 2003. – 160 с.
17. Щербина В.С. Господарське право: підруч. / В.С.Щербина. – [5-е вид., перероб. і допов.]. – К.: Юрінком Інтер, 2012. – 600 с.

ПИТАННЯ

ДО ЗАЛКУ ІЗ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНВЕСТИЦІЙНЕ ПРАВО»

- 1) Поняття і предмет інвестиційного права.
- 2) Методи інвестиційного права (владних приписів, автономних рішень, координації та узгодження, рекомендацій).
- 3) Функції та принципи інвестиційного права.
- 4) Система інвестиційного права.
- 5) Поняття та система інвестиційного законодавства.
- 6) Місце інвестиційного права в системі господарського права України.
- 7) Поняття інвестиційної діяльності в економічному та правовому аспекті.
- 8) Види та форми інвестиційної діяльності.
- 9) Інвестиційні правовідносини.
- 10) Склад інвестиційних правовідносин.
- 11) Види інвестиційних правовідносин, залежно від підстав виникнення, стадій реалізацій інвестицій, сфери реалізації інвестицій.
- 12) Поняття, ознаки та класифікація інвестицій в залежності від видів цінностей, що становлять їх основу, від джерел інвестування, способу ведення господарської діяльності, від характеру участі інвестора в інвестиційній діяльності і т. д.
- 13) Суб'єкти інвестиційної діяльності.
- 14) Об'єкти інвестиційної діяльності.
- 15) Джерела правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні.
- 16) Правові основи виникнення та припинення інвестиційної діяльності.
- 17) Об'єктивні підстави, напрями та завдання правової інвестиційної політики держави.
- 18) Господарсько-правові форми реалізації правової інвестиційної політики держави.
- 19) Загальні та спеціальні засоби державного регулювання інвестиційної діяльності.
- 20) Органи що реалізують інвестиційну політику держави.
- 21) Заходи щодо стимулювання інвестиційної діяльності.
- 22) Класифікація заходів стимулювання інвестиційної діяльності.
- 23) Особливості персонального стимулювання залучення інвестицій в межах договору державно-приватного партнерства.
- 24) Поняття, форми та види корпоративного інвестування.
- 25) Основні засади використання корпоративного інвестування.
- 26) Особливості використання окремих форм корпоративного інвестування: підприємство, господарське товариство, кооператив, відокремлений підрозділ господарської організації, господарське об'єднання, холдингова група.
- 27) Способи корпоративного та внутрішньо-управлінського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання створених чи задіяних у процесі корпоративного інвестування.

- 28) Відмінності в інвестуванні до статутних (складених) капталів господарських товариств і статутного капіталу підприємств, кооперативів, господарських об'єднань, а також в інвестуванні до цілісного майнового комплексу вже створеного суб'єкта господарювання.
- 29) Поняття, ознаки договорів в інвестиційній діяльності.
- 30) Класифікації договорів в інвестиційній діяльності.
- 31) Функції інвестиційних договорів.
- 32) Зміст та форма інвестиційних договорів.
- 33) Лізинг, концесія та комерційна концесія (франчайзинг) як особливі договірні форми інвестування, особливості, загальна правова характеристика.
- 34) Правові особливості інвестування в капітальне будівництво.
- 35) Особливості інвестування в межах договору державно-приватного партнерства.
- 36) Поняття та форми інноваційного інвестування.
- 37) Правове забезпечення відносин інноваційного інвестування. Інноваційні правовідносини.
- 38) Інновації, їх правовий статус та форми реалізації.
- 39) Інноваційний продукт, інноваційна продукція.
- 40) Поняття та загальна характеристика інноваційного проекту.
- 41) Договори інноваційного характеру.
- 42) Перелік істотних умов договорів інноваційного характеру.
- 43) Стимулювання інноваційного інвестування.
- 44) Комерційна концесія (франчайзинг) як особлива форма інноваційного інвестування.
- 45) Джерела правового регулювання іноземного інвестування.
- 46) Періодизація законодавства у сфері іноземного інвестування за обсягом спеціальних державних гарантій, що надавались іноземним інвесторам.
- 47) Поняття та ознаки іноземного інвестування.
- 48) Поняття і види і класифікація іноземних інвестицій.
- 49) Об'єкти та суб'єкти іноземного інвестування.
- 50) Правовий статус іноземного інвестора.
- 51) Форми здійснення іноземних інвестицій: корпоративна форма інвестування, договірна форма інвестування.
- 52) Правовий статус та особливості організаційно-правової форми іноземного підприємства.
- 53) Правовий статус та особливості організаційно-правової форми підприємства з іноземними інвестиціями.
- 54) Спеціальні державні гарантії іноземним інвесторам на території України.
- 55) Порядок інвестування громадянами України за кордоном.
- 56) Форми та засоби валютного контролю в ході інвестування громадянами України за кордоном.

- 57) Порядок та підстави видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на здійснення іноземного інвестування громадянами України за кордон.
- 58) Поняття, види та форми спільного інвестування.
- 59) Класифікація інститутів спільного інвестування.
- 60) Корпоративний інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, порядок управління, специфіка діяльності.
- 61) Пайовий інвестиційний фонд: організаційно-правова форма, специфіка управління та діяльності.
- 62) Компанії із управління активами, порядок створення, функціонування та ліквідації.
- 63) Установи недержавного пенсійного страхування.
- 64) Спеціальні вимоги щодо створення спеціальних інститутів спільного інвестування.
- 65) Поняття і загальна характеристика спеціальних режимів господарювання в окремих галузях національної економіки.
- 66) Зміст спеціальних правових режимів в окремих галузях національної економіки.
- 67) Особливості організаційно-господарського забезпечення діяльності в галузях та сферах, в яких встановлено спеціальний режим господарювання.
- 68) Поняття вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, їх правова характеристика.
- 69) Особливості господарсько-правового регулювання спеціальних вільних економічних зон.
- 70) Відмінність спеціальних режимів інвестиційної діяльності від особливих режимів здійснення господарської діяльності на тимчасово окупованих територіях України.